Україна

ПАСПОРТ
об’єкта культурної спадщини

Замок.

(найменування об’єкта)

вид	тип	категорія пам’ятки
Архітектурний	Оборонна споруда.	Пам’ятка архітектури національного значення.

1. Дата утворення об’єкта.

1600 рік.

2. Місцезнаходження об’єкта:

Тернопільська область, Чортківський район, с. Підзамочок, вул Замкова,14а

3. Охоронний № пам’ятки:

Охор. №657 - Н

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об’єкт узято на державний облік та визначено категорію пам’ятки:

Постанова Ради Міністрів України від 24.08.63 №970

5. Наявність охоронних дощок, охоронних знаків, інших інформаційних написів, позначок:

Напис і герби засновників замку над головною в’їзною брамою

6. Власник:

Державна власність, знаходиться на балансі Національного заповідника «Замки Тернопілля» у м. Збаражі. Генеральний директор заповідника - Маціпура Анатолій Вікторович. Тел.(03550)2-42-47.

7. Користувач:

Національний заповідник «Замки Тернопілля». Генеральний директор заповідника - Маціпура Анатолій Вікторович.
47302 м. Збараж, вул. Б. Хмельницького, 6 тел.(03550)2-42-47

8. Охоронний договір:

Від 3 березня 2014 року, укладений між департаментом культури, ,релігій та національностей Тернопільської обласної державної адміністрації в особі директора Шергея Григорія Платоновича та Національним заповідником «Замки Тернопілля» в особі генерального директора Маціпури Анатолія Вікторовича

9. Функціональне використання:

сучасне	**Первісне**	**інші (протягом часу існування об'єкта)**
Територія НЗ «Замки Тернопілля», науково-дослідницька.	Оборонна функція	Папірня

10. Історичні дані про об'єкт:

Замок с . Підзамочок - фортифікаційна споруда, пам'ятка архітектури національного значення. Розташований на плоскогір'ї на стрімкому лівому березі річки Стрипи на західній околиці с. Підзамочок Бучацького району, на північ від м. Бучач. Закладений 1600 році за сприянням власника навколишніх сіл Яна Кшиштофа Бучацького (Творовського), про що свідчить збережений напис над головною в'їзною брамою; тут також є герби засновників замку.

Сама фортеця складається із замку, бастіонної і равелінної системи, валів, які замикали із сходу оборонний пригородок. Збудував замок, як засвідчує напис над головною в'їздною брамою, Іван Збожний - Бучацький в 1600 році. За свідченнями Урбанського, це був Іван Збожний-Бучацький-Творський, гербу «Пилява».

Над замковими воротами оригінальна гербова композиція вирішена засобами барельєфної мозаїки. Тут і грізні леви обабіч символічного щита з геральдичними знаками, і маленькі середньовічні лицарі, що тримають згорток грецько-латинським написом. Поряд з брамою знаходиться низка підвальних приміщень, які використовували під склади, або ж були місцем для ув'язнення.

Замок в селі Підзамочок входив до оборонних елементів Бучацької фортеці. Замок простояв цілісно недовго, менше ніж століття. Під час облоги Бучача п'ятсоттисячним турецьким військом під проводом султана Магомета IУ вже у 1672 році частково постраждали мури замку у Підзамочку. У 1676 році його зруйнували турецькі війська під командуванням паші Ібрагіма Шейтана. Відтоді, як оборонну споруду замок не використовували.

З літературних джерел відомо, що приблизно до 1780 року замок був житловим. Тоді фортеця належала до Миколи Потоцького, котрий цілком можливо, відбудовував його. Таке припущення можна висловити через те, що саме у першій половині ХУІІІ століття граф Потоцький частково відбудовує Бучацький замок. З утвердженням австрійської адміністрації 1772 р. замок залишено напризволяще. Донині збереглися високі мури, масивна арка південного в'їзду; є залишки веж, земельного валу, руїни приміщень.

11. Відомості про сучасний стан об'єкта:

Розташування об'єкта і його роль у навколишньому середовищі.	Розташований з північно-західної сторони села Підзамочок на великому плато річки Стрипи.
Ландшафт.	Схил гори, який закінчується трав'янистим берегом

	річки. На схилі місцями ростуть чагарники і старі дерева.
Опис об’єкта.	Замок у Підзамочку побудований з ламаного червоного і білого пісковика і вапняка. В плані має форму нерегулярного п’ятикутника з трьома довгими і двома короткими сторонами. Довгі сторони утворюють оборонні стіни товщиною 1-1,2 м. Південна і північно-східна стіни мають регулярно розміщені прямокутні бійниці із лучковими перемичками. Західна стіна без бійниць. Короткі сторони - північна і південна - були найбільш важливими оборонними вузлами. Із західної сторони оборону замку забезпечували п’ятикутна двохярусна башта без перекриття і, напевно, прямокутна в плані бастея, від якої збереглась зовнішня двохярусна, укріплена контрфорсами стіна; між баштою і остатками бастеї знаходиться двохповерхове, прямокутне, напівзруйноване житлове приміщення із склепінчастими підвалами і великими прямокутними вікнами з лучковими перемичками. В одній із стін приміщення влаштований димохід. З протилежної південної сторони замок був укріплений двома баштами, між якими влаштовані в’їзні ворота з багатокутною бастеєю і підземеллями. Одна із башт - п’ятикутна - сильно висунута за лінію оборонної стіни для флангового обстрілу прилеглої території, друга, значно менша, квадратна в плані, розміщена всередині великої багатокутної башти. Обі башти і бастея - двохярусні, без перекриття, з’єднані між собою коридором з бійницями. В’їзд в замок перекритий циліндричним склепінням. Арка оформлена білокамінним рустом і розміщеними над нею рельєфними композиціями, виконаними в стилі ренесанс. В східному кутку замку знаходилась чотирьохгранна вежа - бастея, яка збереглась на висоту першого ярусу.
Перебудови, втрати й історичні нашарування	Після побудови, менше ніж через століття, у 1672 році частково постраждали мури замку. А через чотири роки, у 1676 році замок було знищено турецькими військами. Після відбудови, приблизно до 1780 року замок був житловим. Пізніше замок у Підзамочку поволі занепадає і перетворюється у руїну. На початку Х1Х ст. власники втрачають до нього інтерес і розбирають мури замку та продають каміння як будівельний матеріал. Після цього ніяких

	реставраційних робіт на території замку не проводилось.
Наявність творів мистецтв та їх опис.	Твори мистецтва - два білокам'яні гербові картуші.
Опис території об'єкта.	Фортеця в плані має форму нерегулярного п'ятикутника з трьома короткими і двома довгими сторонами. Довгі стіни утворюють оборонні стіни товщиною 1-1,2 м. Із західної сторони замку знаходяться руїни двоярусної башти без перекриття і прямокутної в плані бастеї. Між баштою і збереженими залишками бастеї знаходиться двоповерхове, прямокутне, напівзруйноване житлове приміщення із підвалами. З протилежної південної сторони замку збереглись фрагменти двох башт, між якими була влаштована арочна брама і багатокутна бастеяз підземеллями. В центрі замку знаходиться парк.
Загальна оцінка технічного стану об'єкта, дата, № акта технічного стану	Акт технічного стану №14 від 15.05.2018р.
Наявність інженерних мереж та інженерного обладнання.	Не має.
Дата і № довідки про майнову цінність об'єкта, найменування організації, яка провела оцінку, вартість в гривнях.	Балансова вартість Замку станом на 01.2018 рік - 720400 гривень. ПП «Тернопільське експертно-консультативне бюро» від 01.02.2012 р., № 01/02/12-01-720400 грн

12. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Замок. (*1. Південна вежа, 2. В'їздова вежа. 3. Південний бастіон. 4. Східний бастіон. 5. Північна (Західна*) вежа. 6. Північний (Західний*) бастіон. 7. Житловий корпус. 8. Західний (Південно-західний*) бастіон 9. Оборонні мури: Західний (Південно-Західний*).10. -ІІ- Південно-східний. 11. -ІІ- Північно-східний (Північний*). 12. Парк.*
Прим. *- назви складових замку було раніше визначено невірно через помилку у визначенні напрямків світу.)

13. Територія об’єкта:

Площа.	Площа території - 2,0 га, площа забудови - 5028м^2.
Опис меж території об’єкта.	Замок розташований з північно-західної сторони села над річкою Стрипа. Територія має форму нерегулярного п’ятикутника з трьома короткими і двома довгими сторонами, які утворені оборонними стінами і земляними валами. На даний час руїни замку оточують: забудова села, сільські городи та трав’янисті луки з чагарниками.

14. Оцінка антропологічної, археологічної, естетичної, етнографічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності об’єкта:

Якості об’єкта, завдяки яким він набуває культурної цінності як памятка.	Замок в с. Підзамочок є цінною пам’яткою фортифікаційної архітектури першої половини ХУІІ ст. на Поділлі - являє собою замок баштового типу з характерним ренесансовим декором. Фортеця в плані має форму нерегулярного п’ятикутника з трьома короткими і двома довгими сторонами, товщ 1-1,2м. Із північної сторони замку знаходяться руїни двоярусної башти та руїни бастіону. З протилежної південної сторони замку збереглись фрагменти башти та бастіону, між якими була влаштована арочна брама. Арка оформлена білокамінним рустом та рельєфними композиціями, виконаними в стилі ренесанс.

15. Зона охорони пам’ятки:

Організація-розробник науково-проектної документації.	Інж. геодез.- Джердж
Дата розроблення науково-проектної документації.	28.08. 1970 р.
Дата і номер документа про затвердже ня науково-проектної документації.	1970р.
Короткий опис меж, зон охорони із зазначенням площі кожної зони.	Руїни замку оточують забудова села, сільські городи та трав’янисті луки з чагарниками

16. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об’єкт:

Найменування документації.	Рік розроблення.	Автор (організація)	Місце зберігання.
1. Пам’ятка архітектури ХУ11 ст. замок в селі Підзамочок Бучацького р-ну, Тернопільської обл	1994	УСНРІ«Укрзахідпроектреста врація» ГАП Ковалишин І.М. м. Львів, пл. Соборна За. тел.(0322) 72-99-88.	Архів «Укрзахідпрое ктреставрація»

17. Дослідницькі й реставраційні роботи:

Найменування робіт.	Рік проведення.	Замовник.	Виконавець.	Підрядна організація.
Проведення 1-ої черги науково-дослідних робіт реставрації пам. архітектури ХУ11 ст. в с. Підзамо-	1992	Державне замовлення.	Кузін М. І.	УСНРПІ «Укрпроект-реставрація» м. Львів.

чок Тернопільсякої обл..				

18. Основні джерела відомостей про об'єкт:

Археологічні матеріали.	____
Іконографічні матеріали.	1. Архітектурно-археологічні обміри (1994 р.) УСНРІ «Укрзахідпроектреставрація»-Ковалишин І.М. 2. Фото загального виду замку – 1926 р., в'їздова брама -1904, 1926 рр., верхній гербовий картуш – 1904 р..
Архівні матеріали.	1. Центральний державний історичний архів у місті Львові 2. Ф. 178.- ОП.3. – Спр.17. Арк. 79-81. 3. Ф. 475 – ОП.1. – Спр.625. Арк. 2 4. Ф. 17. – ОП.1. – Спр.153. Арк. 25-46.
Бібліографічні матеріали.	1. Болтарович З. Україна в дослідженнях польських етнографів Х1Х ст. – К.,1976. - 138 с. 2. Бучач і Бучачина /Під редакцією Островерха М. - Нью-Йорк-Париж-Сідней-Торонто: Наукове т-во ім. Т.Г. Шевченка, 1972.-943с. 3. Вовк Х. Студії з української етнографії та антропології, - К., Мистецтво, 1995. – 336 с. 4. Гайдуневич Л.М., Зелена І.Я., Лавренюк В.А. Музеї Тернопільщини. – Львів: Каменяр, 1990.- 125 с. 5. Дуда І. Бучач – Львів: Каменяр, 1985. – 64 с. 6. Замки та фортеці. – «Мистецтво», Київ,2007 – С.234. 7. Лесик О. Замки та монастирі України. – Львів: Світ, 1993 – 176 с. 8. Лукашский Г.К. Галиция в ее старине. Очерки по истории архітектури Х11-ХУ111 вв.и рисунки Г.К. Лукашского. – Петроград.1915. – 263 с. 9. Марченко М.І., Логвин Г.Н.. Історія української культури. – Київ: Радянська школа, 1961. – 286 с. 10.Мацюк О. Замки і фортеці Західної України. – Львів, 1997, - 6-10 с. 11.Нариси історії архітектури Української РСР/Під ред. Асєєва. – Київ: Державне видавництво літератури з будівництва і архітектури УССР, 1957.- 458 с. 12.Поділля : Історико-етнографічне дослідження/ Під ред. А. Пономарьова.- К.: Доля, 1994. 13.Українська культура: Лекції за редакцією Дмитра Антоновича / Упор С. Ульяновська – к.: Либідь, 1993.- 592 с.

19. До паспорта додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування.	Кількість.	Дата виконання.	Виконавець.
План охоронної зони пам'ятки архітектури Замку	1	1970	Джердж
План охоронних зон	1	2014 р	ТОВ «Галицькі землі
План замку	1	2018 р	Бойко П. П.
Схема генплану з позначенням зон охорони	1	07. 2018 р	Грабар Т. Б.
План Замку з інвентарної справи	1	21.11.2012	Й. Легкий
Кадастровий план земельної ділянки	1	22.07.2015	Бутенко Т. Б.
Витяг з державного земельного кадастру	1	22.07.2015	Бутенко Т. Б.
Фото загального вигляду	1	Архів	
Вигляд з дрона	2	2018р	М. Рітус

Паспорт склав:

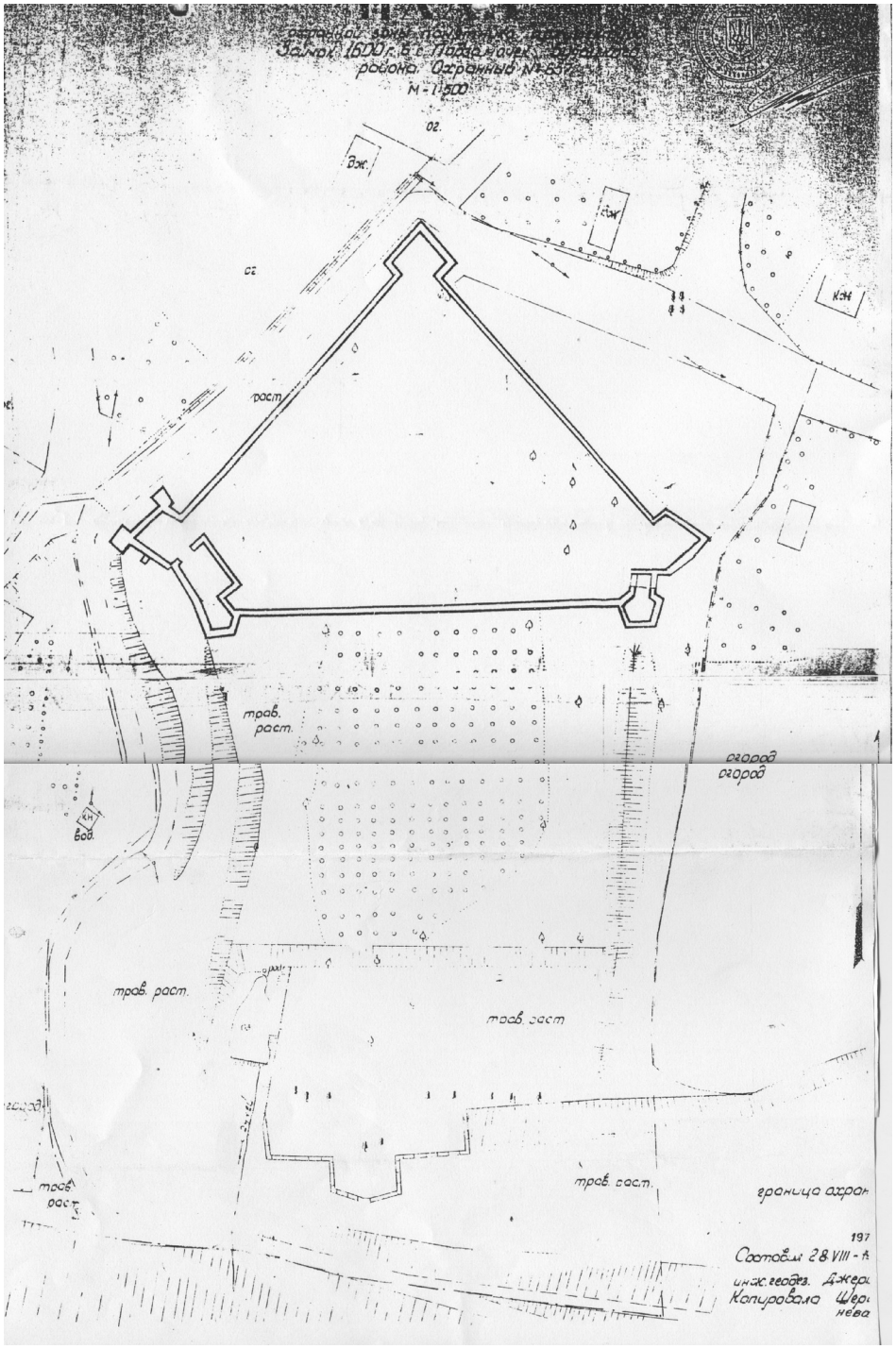
Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання.
Начальник відділу ОЕРПІК НЗ «Замки Тернопілля»	Інженер-будівельник	Ричнюк Г. В.		05.2018р.
Науковий співробітник науково-дослідного відділу НЗ «Замки Тернопілля».	Документознавець – менеджер інформаційних систем державних органів управління	Довгаль М. Д.		05. 2018р.

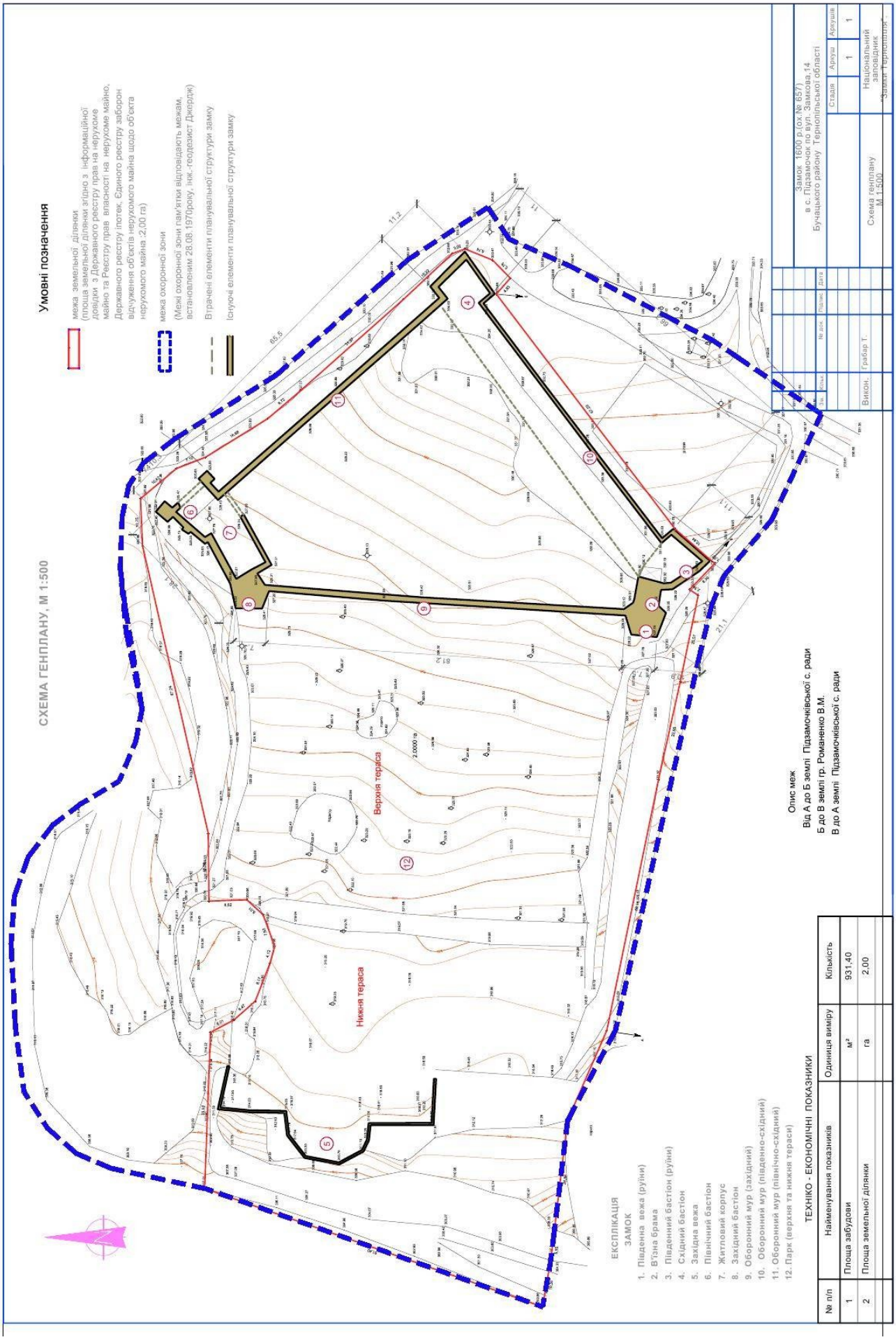
Заступник начальника управління –
начальник відділу культури, охорони
культурної спадщини управління культури
Тернопільської облдержадміністрації _____ С.А. Байталюк

Паспорт склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання.
Начальник відділу ОЕРПІК НЗ «Замки Тернопілля»	Інженер-будівельник	Ричнюк Г. В.		05.2018р.
Науковий співробітник науково-дослідного відділу НЗ «Замки Тернопілля».	Вчитель з української мови та літератури.	Довгаль М. Д.		05. 2018р.

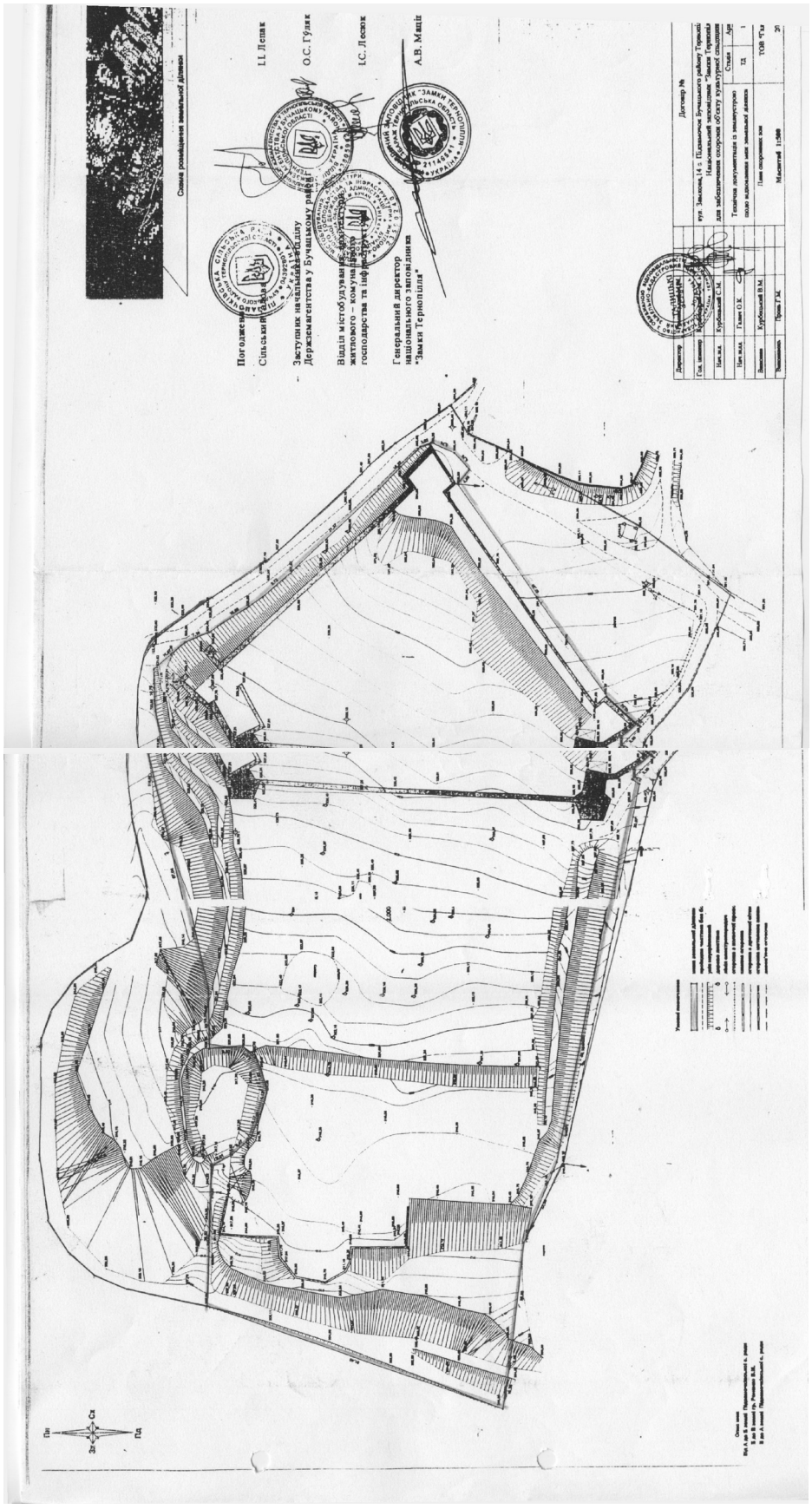
Заступник начальника управління – начальник відділу культури, охорони культурної спадщини управління культури Тернопільської ОДА _____ С.А. Байталюк

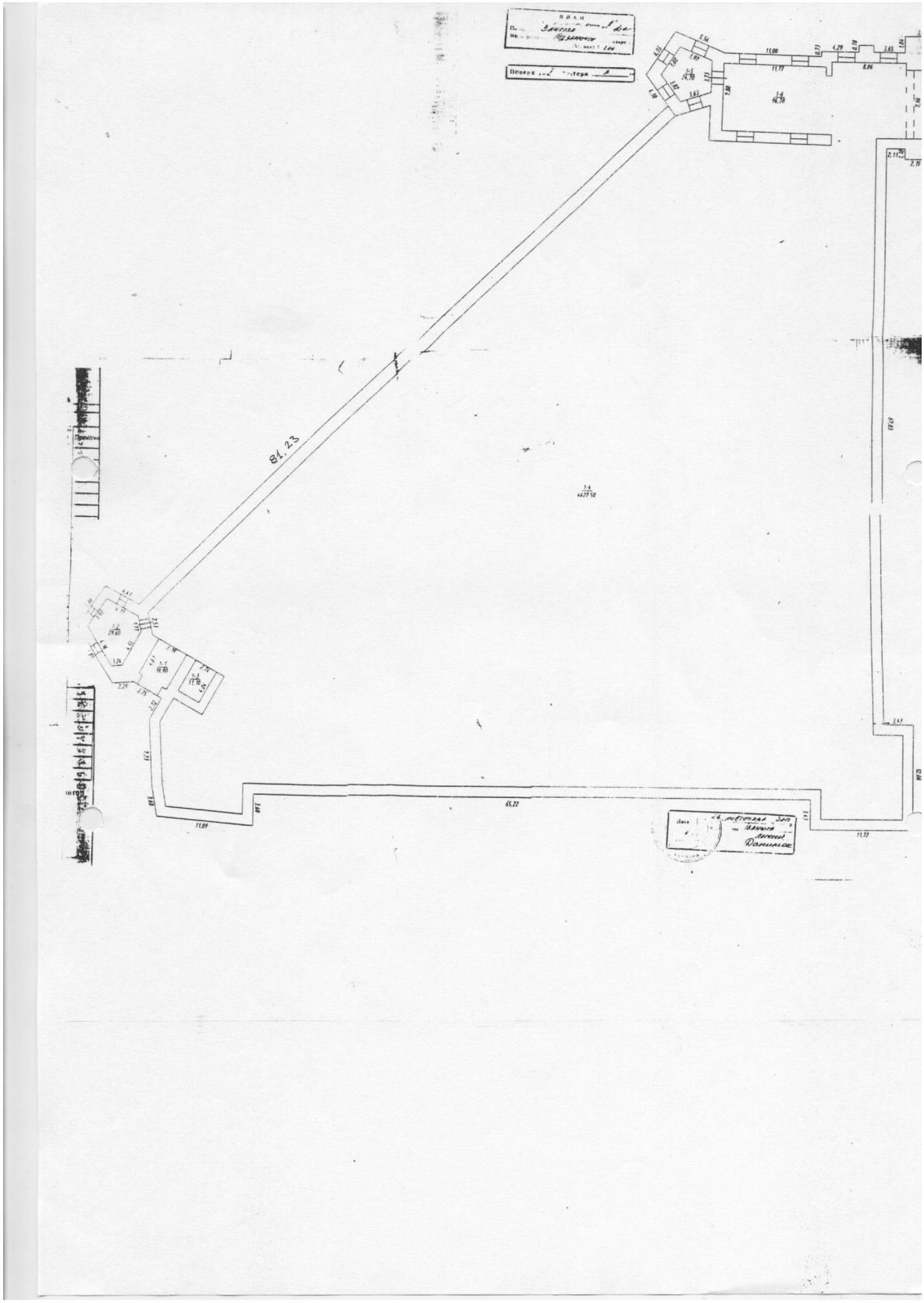

Замок 1600 г. в с. Подгорцы
районо. Охранный № 837
М - 1:500
Вж.
рост.
трав. рост.
огород
огород
вод.
трав. рост.
трав. рост.
трав. рост.
трав. рост.
граница охран
Составил 28.VIII -
инж. геодез. Джер
Копировало Шер
нева

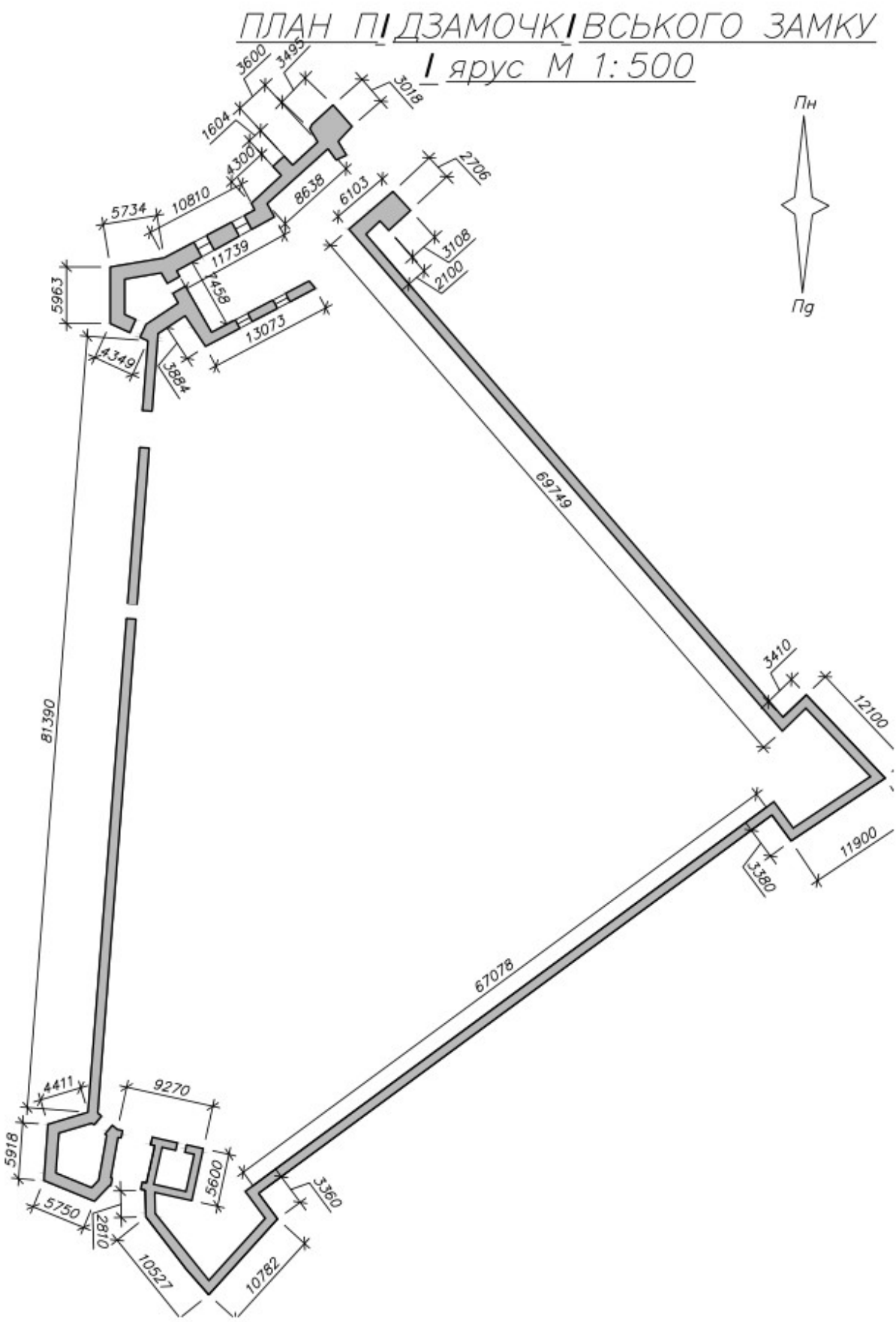

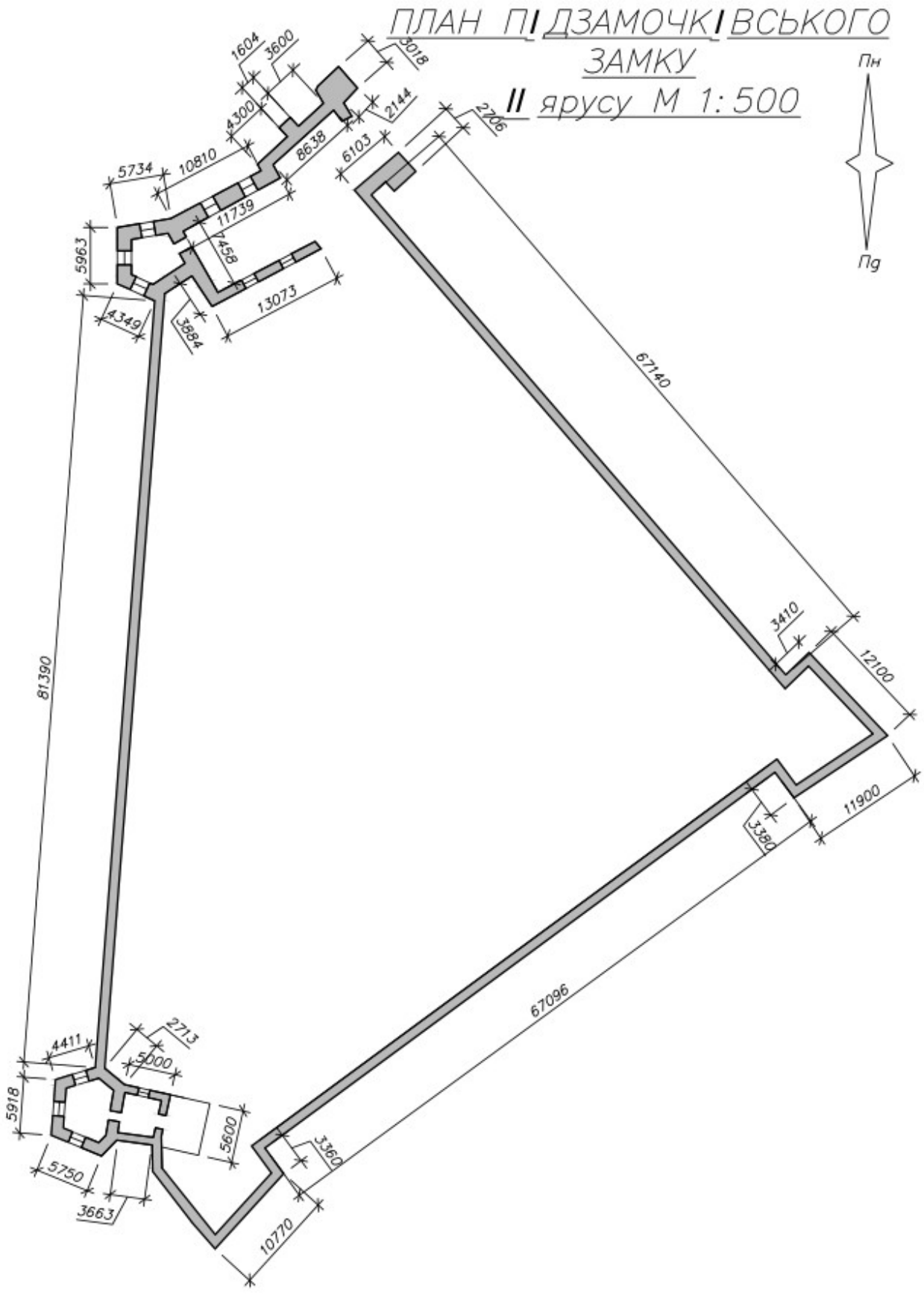
ТЕХНІКО - ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ

№ п/п	Найменування показників	Одиниця виміру	Кількість
1	Площа забудови	м²	931,40
2	Площа земельної ділянки	га	2,00

84,23
65,22
11,09
11,77

ПЛАН ПІДЗАМОЧКІВСЬКОГО ЗАМКУ
І ярус М 1:500
Пн
Пд
3600
3495
3018
1604
4300
2706
6103
5734
10810
8638
3108
2100
11739
458
5963
13073
4349
3884
69749
3410
12100
81390
11900
3380
67078
4411
9270
5918
5600
3360
5750
2810
10527
10782

ПЛАН ПІДЗАМОЧКІВСЬКОГО ЗАМКУ
ІІ ярусу М 1:500
Пн
Пд
1604
3600
3018
4300
2144
2706
5734
10810
8638
6103
11739
5963
458
13073
4349
3884
67140
3410
12100
81390
11900
3380
67096
4411
2713
5000
5918
5600
3360
5750
3663
10770

ВИТЯГ
з Державного земельного кадастру про земельну ділянку

Номер витягу	НВ-6101792302015
Дата формування	22.07.2015
Надано на заяву (запит)	Національний заповідник "Замки Тернопілля" 22.07.2015, ЗВ-6101882022015

Дані, за якими здійснювався пошук інформації у Державному земельному кадастрі

Кадастровий номер земельної ділянки	6121285400:02:001:0749

Загальні відомості про земельну ділянку

Кадастровий номер	6121285400:02:001:0749
Місце розташування (адміністративно-територіальна одиниця)	Тернопільська область, Бучацький район, с. Підзамочок
Цільове призначення:	G.08
Категорія земель	Землі історико-культурного призначення
Вид використання земельної ділянки	08.01 - для забезпечення охорони об'єктів культурноїспадщини
Форма власності	Державна власність
Площа земельної ділянки, гектарів	2.0000

Відомості про державну реєстрацію земельної ділянки

Інформація про документацію із землеустрою, на підставі якої здійснена державна реєстрація земельної ділянки	Технічна документація із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості), 26.05.2015;ТОВ "Галицькі землі", Галич О.К.
Орган, який зареєстрував земельну ділянку	Відділ Держземагентства у Бучацькому районі
Дата державної реєстрації земельної ділянки	22.07.2015

Створено за допомогою програмного забезпечення Державного земельного кадастру

Відомості про обмеження у використанні земельної ділянки

Вид обмеження у використанні земельної ділянки	Охоронна зона навколо об'єкта культурної спадщини
Площа земельної ділянки (її частини), на яку поширюється дія обмеження	2.0000 гектарів
Підстава для виникнення обмеження у використанні земельної ділянки	30.12.1899
Дата державної реєстрації обмеження	30.12.1899
Строк дії обмеження	безстроково

Відомості про державного кадастрового реєстратора (нотаріуса), який надав витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку

Витяг підготував та надав	Т. Б. Бутенко, Відділ Держземагентства у Бучацькому районі

Підпис:

М.П.

БУТЕНКО Тарас Богданович

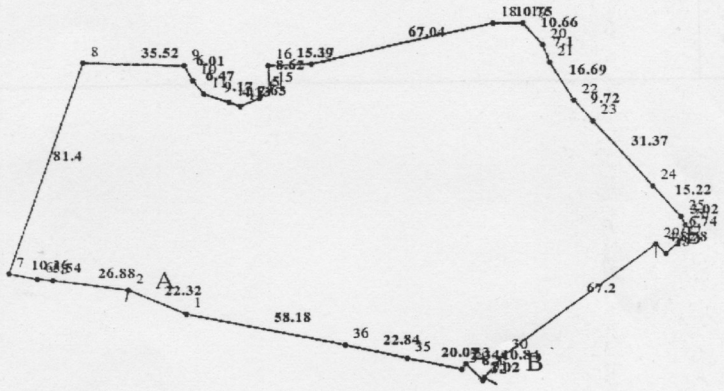
3294000212

Створено за допомогою програмного забезпечення Державного земельного кадастру

Додаток до витягу з Державного земельного кадастру про земельну ділянку від 22.07.2015 р. № НВ-6101792302015

Кадастровий план земельної ділянки

Кадастровий номер земельної ділянки 6121285400:02:001:0749

Масштаб 1: 2000

Створено за допомогою програмного забезпечення Державного земельного кадастру

Опис меж:
Від А до Б землі Підзамочківської сільської ради;
Від Б до В землі гр. Роненко В.М.;
Від В до А землі Підзамочківської сільської ради;

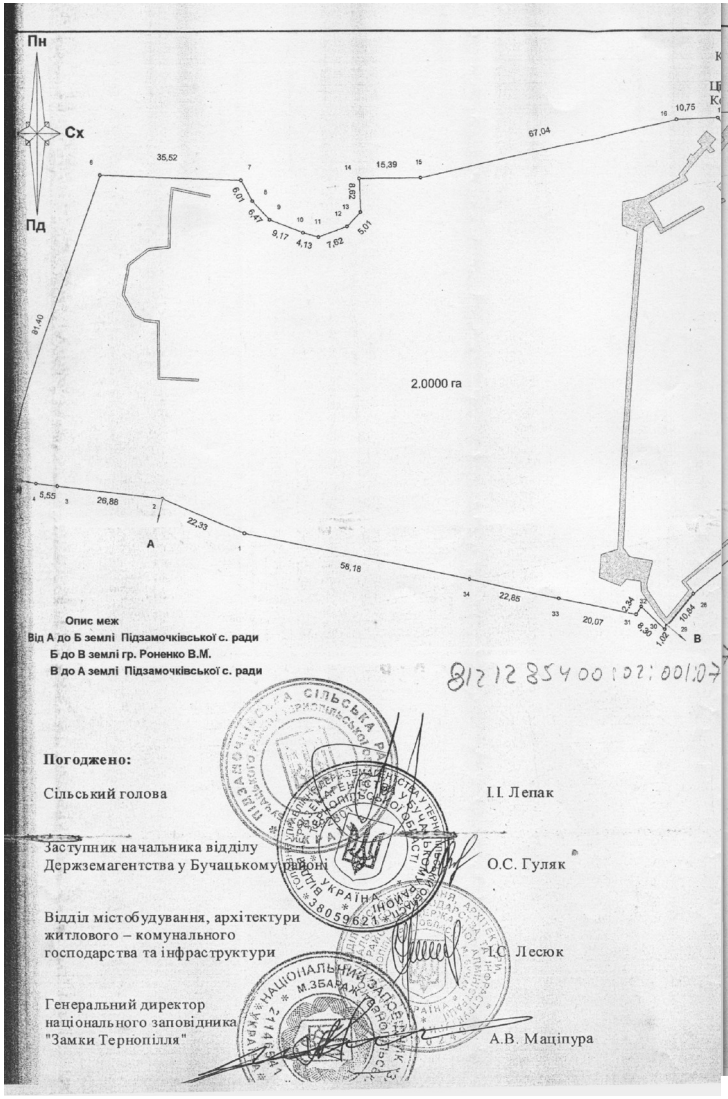
Умовні позначення:

Експлікація земельних угідь:

Всього земель, гектарів	У тому числі за земельними угіддями, гектарів:
	Рілля
1	2
Площа земельної ділянки, гектарів 2.0000	2.0000

Відомості про Державного кадастрового реєстратора, який склав кадастровий план земельної ділянки

Прізвище та ініціали Державного кадастрового реєстратора, який склав кадастровий план земельної ділянки	Бутенко Т. Б.
Підпис Державного кадастрового реєстратора, який склав кадастровий план земельної ділянки	

Опис меж
Від А до Б землі Підзамочківської с. ради
Б до В землі гр. Роненко В.М.
В до А землі Підзамочківської с. ради

8121285400102:001:0769

Погоджено:

Сільський голова І.І. Лепак

Заступник начальника відділу Держземагентства у Бучацькому районі О.С. Гуляк

Відділ містобудування, архітектури житлового – комунального господарства та інфраструктури І.С. Лесюк

Генеральний директор національного заповідника "Замки Тернопілля" А.В. Маціпура

Категорія земель: землі історико-культурного призначення

Цільове призначення: для забезпечення охорони об'єкта культурної спадщини

Код цільового призначення – 08.01

№	X	Y	Довжина	Кут
1	5 429 903,55	2 219 539,53	22,33	293°34'07"
2	5 429 912,48	2 219 519,06	26,88	276°50'42"
3	5 429 915,68	2 219 492,37	5,55	277°14'12"
4	5 429 918,35	2 219 486,87	10,35	279°57'02"
5	5 429 918,17	2 219 476,67	81,40	019°18'17"
6	5 429 994,99	2 219 503,88	35,52	092°08'19"
7	5 429 993,67	2 219 539,08	6,01	152°12'17"
8	5 429 988,35	2 219 541,88	6,47	138°41'29"
9	5 429 983,40	2 219 546,16	9,17	111°12'10"
10	5 429 980,17	2 219 554,70	4,13	105°31'29"
11	5 429 979,07	2 219 558,68	7,82	069°38'18"
12	5 429 981,73	2 219 565,83	5,01	042°36'52"
13	5 429 985,40	2 219 569,22	8,62	358°01'45"
14	5 429 994,01	2 219 568,92	15,39	089°20'21"
15	5 429 994,19	2 219 584,31	67,04	077°08'19"
16	5 430 008,11	2 219 649,67	10,75	087°29'57"
17	5 430 009,88	2 219 660,41	10,67	140°02'02"
18	5 430 001,41	2 219 667,27	7,10	158°46'56"
19	5 429 994,79	2 219 669,84	16,68	148°09'53"
20	5 429 980,61	2 219 678,63	9,72	139°32'53"
21	5 429 973,22	2 219 684,94	31,37	138°24'53"
22	5 429 949,76	2 219 705,76	15,22	136°52'45"
23	5 429 938,84	2 219 716,17	3,02	160°00'53"
24	5 429 935,80	2 219 717,20	9,74	201°55'30"
25	5 429 929,58	2 219 714,69	5,78	225°26'32"
26	5 429 926,50	2 219 710,87	4,83	311°07'51"
27	5 429 926,57	2 219 706,93	67,20	352°43'21"
28	5 429 887,97	2 219 653,46	10,84	221°04'18"
29	5 429 879,80	2 219 646,34	1,02	217°13'53"
30	5 429 878,99	2 219 645,72	8,30	313°48'59"
31	5 429 884,73	2 219 639,74	7,34	213°06'30"
32	5 429 882,77	2 219 636,46	20,07	281°43'22"
33	5 429 886,85	2 219 616,61	22,85	282°32'31"
34	5 429 891,81	2 219 606,61	58,18	281°38'31"
1	5 429 903,55	2 219 539,53		

Класифікація видів земельних угідь

Код згідно КВЦПЗ		Назва земельних угідь	Площа,га
Групи	Підгрупи		
008	01	Землі під громадськими спорудами, які мають історико-архітектурну цінність	2,0000

Умови обмежень

Код	Назва обмежень	Площа, га
07.02	Охоронна зона навколо об'єкта культурної спадщини	2,0000

Директор	Радзієвський М.М.	
Гол. інженер	Курбельний В.М.	
Нач.від.	Курбельний В.М.	
Нач.відд.	Галич О.К.	

Договір №

вул. Замкова,14 с. Підзамочок Бучацького району Тернопільської об

Національний заповідник "Замки Тернопілля"

для забезпечення охорони об'єкту культурної спадщини (Замку І

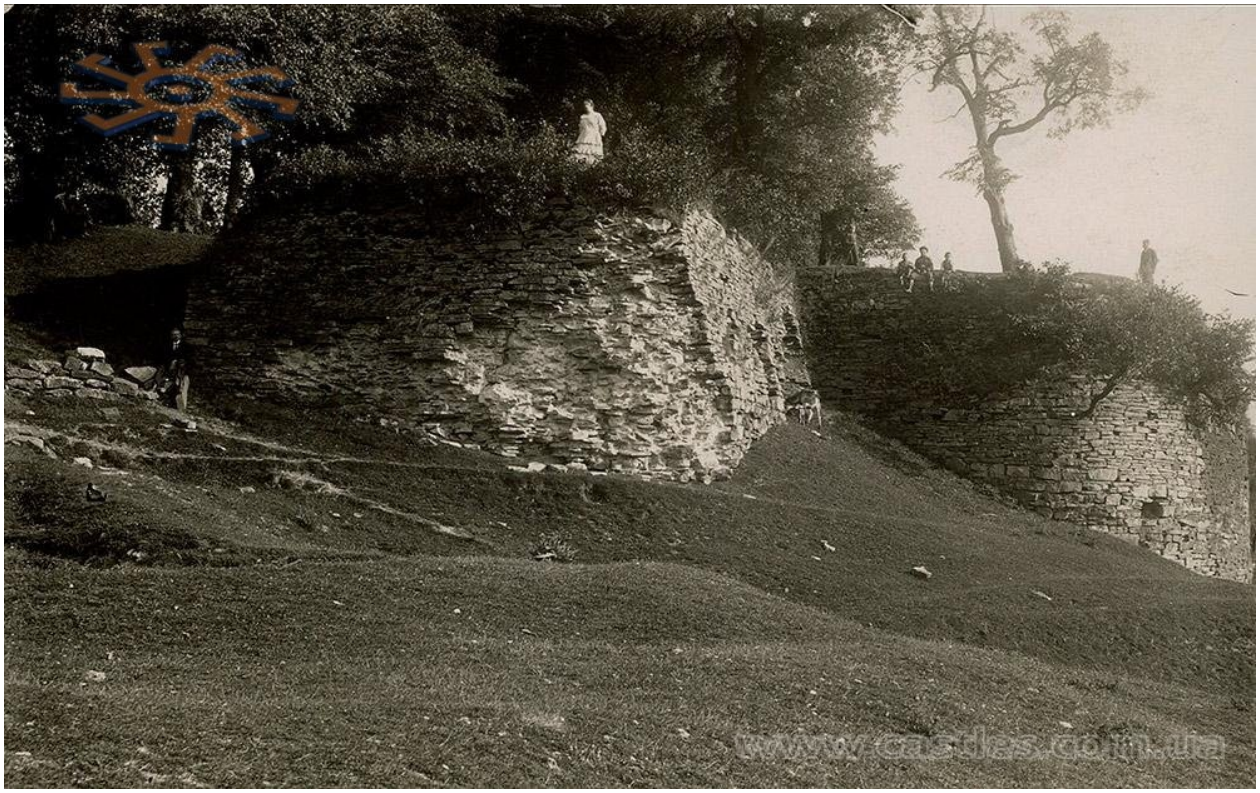
Технічна документація із землеустрою щодо відновлення меж земельної ділянки	Стадія	Аркуш	Ар
	ТД	1	

Фото з квадрокоптера. 2018 р

Фото з квадрокоптера. 2018 р

Архівне фото **30 липня 1925 р. З Польського національного архіву Polona.pl**

Україна

ОБЛІКОВА КАРТКА

об’єкта культурної спадщини

Замок

(найменування об’єкта)

Вид	**тип**	**категорія обліку**
Архітектурний	Споруда	національного значення

1. Дата утворення об’єкта:

1600 рік.

2. Місцезнаходження об’єкта:

Тернопільська область, Бучацький район, с. Підзамочок.

3. Охоронний номер пам’ятки:

657 - Н

4. Дата і № рішень, відповідно до яких об’єкт узято на державний облік та визначено категорію пам’ятки:

Постанова Ради Міністрів України від 24.08.63 №970

5.Функціональне використання:

Сучасне використання	**Первісне призначення**	**інші (протягом часу існування об’єкта)**
Територія НЗ «Замки Тернопілля», науково-дослідницька, туристично-екскурсійна	оборонна функція	-

6. Стислий опис об’єкта:

Розташування	Розташований з північно-західної сторони села Підзамочок на великому плато річки Серет.

Характеристика об’єкта	Замок у Підзамочку побудований з ламаного пісковика, кладеного на вапняному розчині. Відносно невисокі мури 4–6метрів, замкові стіни товщиною більше метра утворюють в плані розлогий чотирикутник розміром 90*60 метри, що звужується до півдня. Композицією замок нагадує трикутні в плані замки, які зустрічаються на Волині та Поділлі. У південній частині замку розташований в’їздовий вузол, який складається з південної шестигранної вежі, в’їздової брами і п’ятикутного бастіону. Південна вежа збереглася на висоту двох ярусів, перший ярус якої забезпечений бійницями. В’їздова брама має проїзд у замок, яка збереглась на рівень першого ярусу і має дві бійниці. Головна в’їздова брама з південної сторони прикрашена двома білокам’яними гербовими картушами, розташованими над порталом. Картуші розділені двома бійницями з кам’яними лучковими перемичками. На верхньому картуші зображений герб Пілява з ініціалами Яна Бучацького, який тримають два ангели. Нижній картуш поданий у вигляді привілею з трьома стрілами, з двох сторін якого розташовані фігури левів, що задніми лапами спираються на сирени. Під цією фігурною композицією розміщена прямокутна плита з напівзатертим латинським написом, на основі якого датується побудова замку /серпень 1600р./ У західне крило замку входить: п’ятигранна вежа, житловий корпус і західний бастіон, який на кутах підсилений масивними контрфорсами. З оборонної системи західного бастіону залишилися фрагменти бійниць у північній стіні. Західна вежа збережена на висоту двох ярусів, яка на першому ярусі має бійниці. Східний оборонний мур з бійницями з’єднував східний та південний бастіони, обороняв замок з найбільш вразливішого напільного боку. Північний оборонний мур не мав бійниць і з’єднував східний бастіон та житловий будинок, який захищався схилом гори. Південно-західне прясло оборонної стіни з бійницями сполучало західну і південну вежі. У цій стіні була хвіртка, яка зв’язувала замкове подвір’я з парком, що простягався до крутого схилу ріки Стрипи. Територія парку структурно поділена на дві частини. На верхній терасі збереглися рештки фруктового саду, на нижній - декілька старих лип і невеликий ставок у північно – східній частині. Територія замку з південної сторони захищалась ровом і валом, рештки яких дійшли до нашого часу. З південного заходу територія захищена

	мурованим бастіоном, з північного заходу - схилом гори, що спадає до потоку, який тече під мурами замку. З зовнішньої сторони західної стіни збереглися сліди валів, перекопів і ровів, що замикали замкове підгороддя.
Наявність творів мистецтв	Твори мистецтва - два білокам'яні гербові картуші.

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Замок. (*1. Південна веж, 2. В'їздова вежа. 3. Південний бастіон. 4. Східний бастіон. 5. Північна (Західна*) вежа. 6. Північний (Західний*) бастіон. 7. Житловий корпус. 8. Західний (Південно-західний*) бастіон 9. Оборонні мури: Західний (Південно-Західний*).10. -II- Південно-східний. 11. -II- Північно-східний (Північний*). 12. Парк.*
Прим. *- назви складових замку було раніше визначено невірно через помилку у визначенні напрямків світу.)

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий, задовільний, незадовільний, аварійний.	Замок перебуває в аварійному стані. Акт техстану від 15.05.2018 р № 14.

9. Наявність науково-проектної документації на об'єкті:

Найменування документації	Рік розроблення.	Автор (організація)	Місце зберігання.
1.Пам'ятка архітектури ХУІІ ст. замок в с. Підзамочку Бучацького р-ну, Тернопільської обл.	1994	УСНРІ «Укрзахідпроект-реставрація» ГАП Ковалишин І.М. м. Львів, пл. Соборна За.тел. (0322) 72-99-88.	«Укрзахідпроектреставрація» Архів.

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фото фіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець.
Історична довідка	1	2018р	Довгаль М. Д
Акт техстану	1	18.05.2018р	НЗ «Замки Тернопілля
Схема фотофіксацій об'єкта	1	2018 р	Бойко П. П.
Фото складових замку	26	2018 р	Бойко П. П.

Облікову картку склав:

Посада та назва організації.	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, Ініціали	Підпис	Дата складання
Начальник відділу ОЕРПК НЗ «Замки Тернопілля»	Інженер-будівельник	Ричнюк Г.В.		08.2018р
Науковий співробітник відділу фондів НЗ «Замки Тернопілля»	Документознавець – менеджер інформаційних систем державних органів управління	Довгаль М.Д.		08.2018 р.

Заступник начальника управління –
начальник відділу культури, охорони
культурної спадщини управління культури
Тернопільської облдержадміністрації **_____ С.А. Байталюк**

Облікову картку склав:

Посада та назва організації.	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, Ініціали	Підпис	Дата складання
Начальник відділу ОЕРПК НЗ «Замки Тернопілля»	Інженер-будівельник	Ричнюк Г.В.		08.2018р
Науковий співробітник відділу фондів НЗ «Замки Тернопілля»	Вчитель української мови та літератури.	Довгаль М.Д.		08.2018 р.

Заступник начальника управління – начальник відділу культури, охорони культурної спадщини управління культури Тернопільської ОДА _____ **С.А. Байталюк**

Коротка історична довідка.
Замок – пам’ятка культурної спадщини 1600 року (ох. № 657-Н/1-12), с. Підзамочок, Бучацького р-ну, Тернопільської обл.

Замок в с. Підзамочок - фортифікаційна споруда, пам’ятка архітектури національного значення. Розташований на західній околиці села Підзамочок Бучацького району, на північ від м. Бучача. Побудований замок в 1600 році за сприянням власника навколишніх сіл Яна Кшиштофа Бучацького (Творовського), про що свідчить збережений напис над головною в’їзною брамою.

Замок був побудований з ламаного червоного і охристого пісковику. За планувальною конфігурацією укріплення наближено до п’ятикутника з трьома короткими і двома довгими сторонами. В’їздовий вузол, який розташовувався у південній частині замку, складався з південної шестигранної вежі, в’їздової брами і п’ятикутного бастіону. У західне крило замку входили: п’ятигранна вежа, житловий- п’ятикутний у плані корпус, наближений до квадрату, західний бастіон, підсилений на кутах масивними контрфорсами. Східний оборонний мур з бійницями, що з’єднував східний та південний бастіони обороняв замок з найбільш вразливішого напільного боку. Північний оборонний мур, що з’єднував східний бастіон та житловий будинок, не мав бійниць, бо захищався схилом гори. Південно-західне прясло оборонної стіни з бійницями сполучало західну і південну вежі. У цій стіні була хвіртка, яка зв’язувала замкове подвір’я з парком.

Територія парку з південної сторони захищалась ровом і валом; з південного заходу мурованим бастіоном, а з північного заходу схилом гори, що спадав до потоку, котрий протікав під мурами замку.

Після смерті Яна Бучацького внаслідок династійних шлюбів замок перейшов до роду Гольських, а згодом до Потоцьких.

Як і більшість замків нашого краю, замок в с. Підзамочок не минула доля руйнувань. В 1648 році фортецю штурмувала козацька армія. В 1672 році укріплення витримало турецьку облогу, а в 1676 році турки здобули і зруйнували його. З того часу замок, як оборонну споруду не використовували, та пристосували під житло. До 1780 року замок належав родині Потоцьких. З 1772 року почав занепадати і перетворюватися у руїну.

1818 року власники замку Каетан і Павло Потоцькі почали розбирати його на будівельний матеріал. Цього ж року Павло продає замок. В 1930-тих роках руїни замку були законсервовані дослідниками архітектурної спадщини. У фортеці діяла папірня.

На даний час планувальна структура оборонного периметра бастіонної лінії повністю збереглася. До оборонного комплексу входять оборонні мури, вежі, бастіони, руїни палацу (житлового будинку), арковий в'їзд.

Південна вежа - п’ятикутна в плані, збережена на рівні двох ярусів без перекриття. Підлоги та сходів немає. Двері та вікна відсутні. Південна вежа знаходиться в аварійному стані.

В’їзна вежа прямокутна в плані збережена на рівні двох ярусів. Проріз воріт з півциркульним завершенням, оздоблений білокам’яними рустованими блоками. Висота арки до 4 м. Над в’їзним порталом, що завершується білокам’яним карнизом, розташований картуш з гербом Бучацьких. З двох боків герба розміщені фігури левів. Над фігурною композицією знаходиться прямокутний картуш з написом. Весь білокам’яний декор значно пошкоджений. Підлоги та сходи відсутні. Дверей та вікон немає. В’їзна вежа знаходиться в аварійному стані.

Південний бастіон примикає з правого боку до в'їзної вежі. В плані - ламаний прямокутник, кладений із ламаного піщаника тесаними білокам'яними наріжниками на кутах. Перекриття і даху немає. Зовнішнє декоративне оздоблення не виявлено. На даний час проводяться консерваційні роботи.

Східний кут замку укріплений чотирикутним бастіоном. Зберігся на висоту першого ярусу. Збережені фрагменти бійниць. Перекриття і даху немає. Зовнішнє декоративне оздоблення не виявлено. Східний бастіон перебуває в аварійному стані.

Північна (західна) вежа - в плані п'ятикутна, збережена на рівень двох ярусів без перекриття. Перший ярус вежі виконував оборонну функцію, про що свідчать збережені бійниці, другий ярус використовувався як житловий. Висота північної (західної) вежі до 8 м. Дахи, перекриття, віконні та дверні заповнення вежі втрачені.

Північний (західний) бастіон розміщений біля житлового корпусу і прилягає до Північно-східної (північної) оборонної стіни та зберігся на висоту першого ярусу,

З північної (західної) сторони замкового комплексу розташований палац, чи то скоріше житловий корпус в плані прямокутний, двоповерховий. Стіни житлового корпусу збережені на рівні двох ярусів. Характер прорізів першого ярусу свідчить про його господарську функцію в минулому. Збережені прорізи вікон другого ярусу значних розмірів (4 х 1,4 м.) з залишками білокам'яних обрамлень. Частково збереглися фрагменти стін, комин, та камін. Товщина стін – 1,4 ÷ 1,5 м., висота – до 10 м. Покриття і дах втрачені. Збереглися склепіння в підвальних приміщеннях. Зовнішнє декоративне оздоблення відсутнє. Підлоги і сходів немає.

Західний (південно-західний) кут замку був захищений ще одним кам'яним західним (південно-західним бастіоном), який знаходився в місці, де схил пагорба круто обривається до річки. В даний час він збережений на висоту першого ярусу.

Територія замку оточена оборонними мурами, які дійшли до нашого часу з різним ступенем збереження. Західна (південно-західна) оборонна стіна, яка найбільше збережена, знаходиться між північною (західною) та південною вежею з численними бійницями та входом на територію парку. Південно-східна та північно-східна оборонні стіни зазнали значних втрат, на окремих ділянках знищені до рівня землі. Південно-східний (Сх.) оборонний мур з бійницями, що з'єднував східний та південний бастіони, обороняв замок з найбільш вразливого напільного боку. Північно-східний (Пн) оборонний мур, що з'єднував східний бастіон та північний (Зх) бастіон не мав бійниць, бо захищався схилом гори. Товщина оборонних стін становить 1- 1,2 м. Короткі сторони Північно-східної (Пн) і Західної (Пд-Зх) оборонних стін були найбільш важливими оборонними вузлами. Оборонні стіни перебувають в аварійному стані.

Залишки мурувань замку представляють перехідний етап до будівництва регулярних укріплень протобастіонного типу на подільських землях.

Згідно Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 року №1397-р. замок в селі Підзамочок Бучацького району включено до складу Національного заповідника «Замки Тернопілля».

АКТ

технічного стану об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини
(необхідне підкреслити)

№ 14 від 15.05.2018 року

Замок ХУІІст.
(найменування об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Архітектурний
вид/види об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)
Національного значення
(категорія об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)
Постанова № 970 Ради Міністрів Української РСР від 24.08.1963 року
(номер і дата рішення про взяття на облік)
№657
(існуючий охоронний номер (за наявності))

Ми, що нижче підписалися, представники **Управління культури Тернопільської обласної державної адміністрації,**
(найменування органу охорони культурної спадщини,
Шергей Григорій Платонович – начальник управління культури,
П.І.Б., найменування посади)
Пелехатий Ярослав Омелянович – головний спеціаліст відділу культури, охорони культурної спадщини управління культури
з одного боку, і
Маціпура Анатолій Вікторович - генеральний директор
(П.І.Б., найменування посади)
Національногозаповідника «ЗамкиТернопілля»

з іншого боку (далі - користувач), склали цей Акт про те, що цього числа нами проведено огляд технічного стану об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини **Замок ХУІІст. охор. № 657.**
(найменування об’єкта (пам`ятки) культурної спадщини, охоронний номер) ,
що розташований **с.Підзамочок Бучацького району Тернопільської області,**
(місцезнаходження об’єкта (пам`ятки) культурної що розташований що розташований спадщини)
загальною площею **5028 кв.м**
технічна адреса вказаного об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини
с.Підзамочок Бучацького району Тернопільської області

У результаті огляду об’єкта (пам`ятки) встановлено:
ТЕХНІЧНИЙ СТАН ОБ’ЄКТА (ПАМ`ЯТКИ) КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ:
1.Загальний стан об’єкта (пам`ятки) культурної спадщини:
Замок в плані має форму нерегулярного п’ятикутника з трьома довгими і
(коротка характеристика стану об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини в цілому)
двома короткими сторонами. Довгі сторони утворюють оборонні стіни, короткі сторони були важливими оборонними вузлами. З західної сторони

знаходяться руїни двохярусної башти без перекриття і прямокутної бастеї, Між ними знаходиться двоповерхове напівзруйноване житлове приміщення з підвалами. З південної сторони замку збереглись фрагменти двох башт, між якими була влаштована арочна брама і багатокутна бастея з підземеллями. В центрі замку знаходилось подвір'я та парк. Загальний стан пам'ятки – аварійний.

2.Стан збереження. Замок побудований з ламаного пісковика на вапняному

(детальний опис вигляду, стану збереження окремих частин,конструктивних елементів об'єкта

розчині. Замок регулярний, в плані наближений до прямокутного трикутника,

(пам'ятки) культурної спадщини із зазначенням матеріалу, розміру, наявності меморіальних дощок тощо)

оберненого наріжником, що завершується східним бастіоном.

У південній частині замку розташований в'їздовий вузол, який складається з південної шестигранної вежі, в'їздової брами і п'ятикутного бастіону. Південна вежа збереглася на висоту двох ярусів, перший ярус якої забезпечений бійницями. В'їздова брама має проїзд у замок, яка збереглась на рівень першого ярусу і має дві бійниці.

Головна в'їздова брама з південної сторони прикрашена двома білокам'яними гербовими картушами, розташованими над порталом. Картуші розділені двома бійницями з кам'яними лучковими перемичками. На верхньому картуші зображений герб Пілява з ініціалами Яна Бучацького, який тримають два ангели. Нижній картуш поданий у вигляді привілею з трьома стрілами, з двох сторін якого розташовані фігури левів, що задніми лапами спираються на сирени. Під цією фігурною композицією розміщена прямокутна плита з напівзатертим латинським написом, на основі якого датується побудова замку /серпень 1600р. Стан незадовільний.

У західне крило замку входить п'ятигранна вежа, житловий корпус і західний бастіон, який на кутах підсилений контрфорсами. З оборонної системи західного бастіону залишилися фрагменти бійниць у північній стіні. Західна вежа збережена на висоту двох ярусів, яка на першому ярусі має бійниці. Стіни житлового корпусу фрагментарно збережені на рівні двох ярусів. Східний оборонний мур з бійницями з'єднував східний та південний бастіони та обороняв замок з найбільш вразливого напільного боку. Північний оборонний мур не мав бійниць і з'єднував східний бастіон та житловий будинок замку, захищався схилом гори.

Південно – західне прясло оборонної стіни з бійницями сполучало західну і південну вежі. У цій стіні була хвіртка, яка з'єднувала замкове подвір'я з парком, що простягався до крутого схилу ріки Стрипи. Територія парку структурно поділена на дві частини. На верхній терасі збереглися рештки фруктового саду, на нижній – декілька старих лип і невеликий ставок у північно – східній частині. Територія парку з південної сторони захищена ровом і валом, рештки яких дійшли до нашого часу. З південного заходу територія захищена мурованим бастіоном, з північного заходу – схилом гори, що спадає до потоку, який тече під мурами замку.

3.Відомості про реставраційні та інші роботи, які були проведені на об'єкті (пам'ятці) культурної спадщини (за наявності)

На замовлення УАМ Тернопільської облдержадміністрації в 1994 році інститутом «Укрзахідпроектреставрація» проведено І чергу науково-дослідних і архітектурно-археологічних обмірів.
(дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини Замок займає територію площею 5028 кв.м. Територія обнесена мурованим муром. В дитинці замку є залишки дерев від саду, а також наявність плодових дерев спостерігаємо з південно-західної частини прясла. Стан території незадовільний.
(площа, благоустрій, озеленення, огорожа)

5.Додатки _____
(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини

_____ **Шергей Г.П.**
(підпис) (П.І.Б.)

_____ **Пелехатий Я.О.**
(підпис) (П.І.Б.)

Маціпура А.В. _____
(П.І.Б. користувача/власника) (підпис)

Заступник Міністра культури України _____ **Мазур Т.В.**
(найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини) (підпис) (П.І.Б.)

М.П

На замовлення УАМ Тернопільської облдержадміністрації в 1994 році інститутом «Укрзахідпроектреставрація» проведено І чергу науково-дослідних і архітектурно-археологічних обмірів.
(дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної Замок займає територію площею 5028 кв.м.
муром. В дитинці замку є залишки дерев від саду, а також наявність плодових дерев спостерігаємо з південно-західної частини прясла. Стан території незадовільний.
(площа, благоустрій, озеленення, огорожа)

5.Додатки Заркуші
(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини

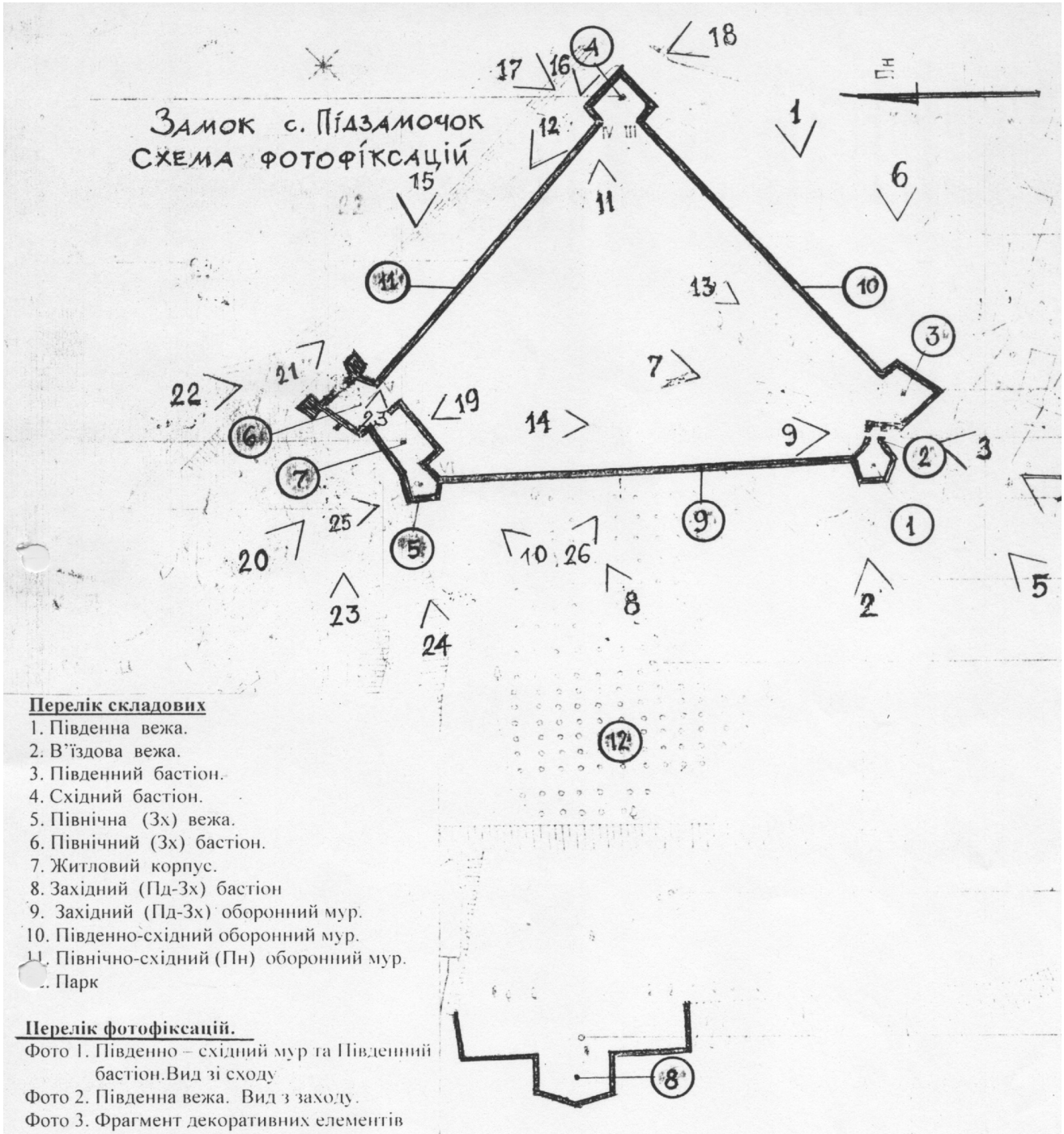
(підпис) **Шергей Г.П.** (П.І.Б.)

(підпис) **Пелехатий Я.О.** (П.І.Б.)

Мацюпура А.В. (П.І.Б. користувача/власника) (підпис)

Заступник Міністра культури України (підпис) **Мазур Т.В.** (П.І.Б.)
(найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини)

М.П

Перелік складових

1. Південна вежа.
2. В'їздова вежа.
3. Південний бастіон.
4. Східний бастіон.
5. Північна (Зх) вежа.
6. Північний (Зх) бастіон.
7. Житловий корпус.
8. Західний (Пд-Зх) бастіон
9. Західний (Пд-Зх) оборонний мур.
10. Південно-східний оборонний мур.
11. Північно-східний (Пн) оборонний мур.
12. Парк

Перелік фотофіксацій.

Фото 1. Південно – східний мур та Південний бастіон.Вид зі сходу
Фото 2. Південна вежа. Вид з заходу.
Фото 3. Фрагмент декоративних елементів в'їздової вежі. Вид зовні.
Фото 4. Загальний вид в'їздової вежі. Вид з з півдня зовні.
Фото 5. Південний бастіон. Вид з південного заходу.
Фото 6. Південний бастіон. Вид зі сходу.
Фото 7. Південний бастіон, в'їздова вежа та південна вежа Вид з дитинця з півночі.
Фото 8. Північна вежа. Вид з південного заходу зовні.
Фото 9. Південний бастіон. Вид з дитинця.
Фото 10. Східний бастіон. Вид з дитинця.
Фото 11. Південно-східний оборонний мур. Вид з дитинця.
Фото 12. Північно-східний оборонний мур. Вид зовні.
Фото 13.Вид з дитинця з північного сходу на виїзд з замку.
Фото 14. Західний оборонний мур. Вид з дитинця.
Фото 15. Північний бастіон. Вид ззовні зі сходу.
Фото 16. Східний бастіон з Північно-східним оборонним муро
Фото 17. Південний бастіон. Вид зовні з півночі.
Фото 18. Східний бастіон. Вид зовні з південного заходу.
Фото 19. Житловий будинок з дитинця замку.
Фото 20. Житловий корпус. Вид з зовні з північн заходу.
Фото 21. Східний бастіон та північно-східний мур Вид з північного заходу.
Фото 22. Північний бастіон. Вид з півночі.
Фото 23. Житловий корпус. Вид з північного захо
Фото 24. Північна вежа. Вид з дитинця.
Фото 25. Північна (Західна) вежа. Вид зовні.
Фото 26. Південно-східний мур. Вид з півночі з з

Фото 1. Південно – східний мур та Південний бастіон. Фото 2018р Бойко П.

Фото 2. Південна вежа. Вид з заходу. Фото 2018р Бойко П.

Фото 3. Фрагмент декоративних елементів в’їздової вежі. Вид зовні. Фото 2018р Бойко П.

Фото 4. Загальний вид в’їздової вежі. Вид з з півдня зовні. Фото 2018р Бойко П.

Фото 5. Південний бастіон. Вид з південного заходу. Фото 2018р Бойко П.

Фото 6. Південний бастіон. Вид зі сходу. Фото 2018р Бойко П.

Фото 7. Південний бастіон, в’їздова вежа та південна вежа (зліва направо). Вид з дитинця з півночі. Фото 2018р Бойко П.

Фото 8. Північна вежа. Вид з південного заходу зовні Фото 2018р Бойко П.

Фото 9. Південний бастіон. Вид з дитинця. Фото 2018р Бойко П.

Фото 10. Східний бастіон. Вид з дитинця. Фото 2018р Бойко П.

Фото 11. Південно-східний оборонний мур. Вид з дитинця. Фото 2018р Бойко П.

Фото 12. Північно-східний оборонний мур. Вид зовні. Фото 2018р Бойко П.

Фото 13.Вид з дитинця з північного сходу на виїзд з замку. Фото 2018р Бойко П.

Фото 14. Західний оборонний мур. Вид з дитинця. Фото 2018р Бойко П.

Фото 15. Північний бастіон. Вид ззовні зі сходу. Фото 2018р Бойко П.

Фото 16. Східний бастіон з Північно-східним оборонним муром. Фото 2018р Бойко П.

Фото 17. Південний бастіон. Вид зовні з півночі. Фото 2018р Бойко П.

Фото 18. Східний бастіон. Вид зовні з південного заходу. Фото 2018р Бойко П.

Фото 19. Житловий будинок з дитинця замку. Фото 2018р Бойко П.

Фото 20. Житловий корпус. Вид з зовні з північного заходу. Фото 2018р Бойко П.

Фото 21. Східний бастіон та північно-східний мур. Вид з північного заходу. Фото 2018р Бойко П.

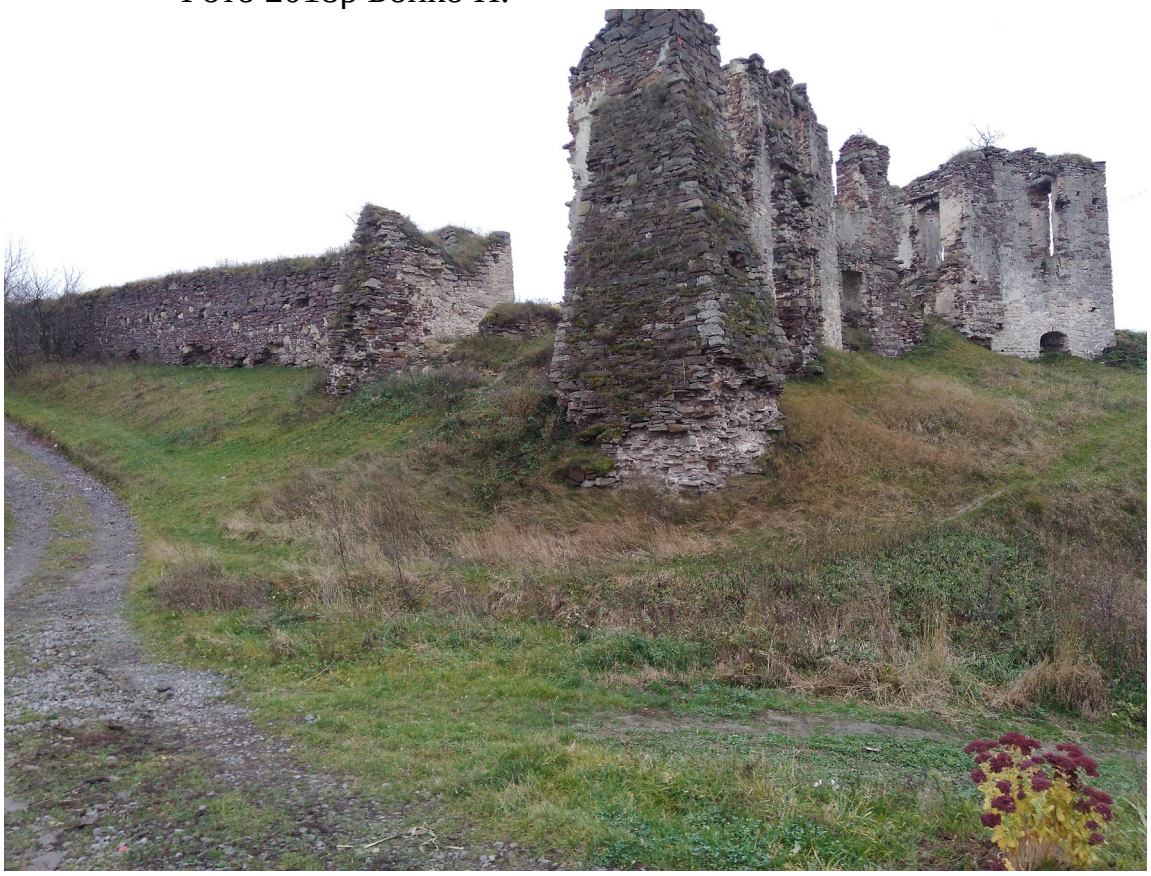

Фото 22. Північний бастіон. Вид з півночі. Фото 2018р Бойко П.

Фото 23. Житловий корпус. Вид з північного заходу. Фото 2018р Бойко П.

Фото 24. Північна вежа. Вид з дитинця. Фото 2018р Бойко П.

Фото 25. Північна (Західна) вежа. Вид зовні. Фото 2018р Бойко П.

Фото 26. Південно-східний мур. Вид з півночі з зовні. Фото 2018р Бойко П.